

رویکرد های نو چندسویه دولت

گفتگو با دکتر محمد حسین حسینی مدیر دفتر کارآفرینی وزارت دفاع

بر طبق روال پیشین ماهنامه که در هر شماره مصاحبه ای را به یکی از مدیران سازمان ها اختصاص می دادیم. این بار به سراغ دکتر محمدحسین حسینی مدیر دفتر کارآفرینی وزارت دفاع رفتیم تا پیرامون فعالیت هایی که این سازمان در راستای کارآفرینی انجام داده، صحبت هایی نمایند. بر طبق هماهنگی انجام شده، راس ساعت ۳ بعدازظهر، در موسسه آموزشی، تحقیقاتی صنایع دفاع حوزه آموزش منابع انسانی حاضر شدم. پس از طی مراحل گزینش توسط حراست به دفتر ایشان رفتم. اما هنوز گفتگوی ما شروع نشده بود که زنگ تلفن به صدا درآمد و پس از گفتگوی کوتاه با تلفن، دکتر حسینی از انجام مصاحبه امتناع ورزیدند.

بنا به گفته ایشان انتقال هر نوع اطلاعاتی پیرامون وزارت دفاع ممنوع است. و با وجود اینکه قبلاً با ایشان در خصوص اینکه سوالات جنبه سیاسی و افشاگریانه ندارد و فقط جهت آشنایی مخاطبان با حوزه کارآفرینی این سازمان است صحبت شده بود، اما ایشان به بیان نظریاتی در حد یک کارشناس کارآفرینی اکتفا نمودند. شرح گفتگوی نیم ساعته ما را، در زیر می خوانید:

پیرامون عملکرد سازمان های کارآفرینی و نحوه شکل گیری آنها توضیحاتی را بدهید:

به اعتقاد اعضای وزارت کار و امور اجتماعی باید در زمینه کارآفرینی فرهنگ سازی و از تمام پتانسیل های موجود در کشور استفاده شود. لذا براساس تقاضای وزارت کار مقرر شد، سازمان ها و وزارت خانه ها به کمک دولت بیایند و برای پیشبرد این هدف مکاتباتی با وزارتخانه ها انجام شد. پس از آن دفاتر کارآفرینی تشکیل و همزمان همایش هایی نیز در سطح کشور برگزار شد. و همه نهادهای رسمی و غیر رسمی و NGO ها و افراد صاحب نظر به کمک دولت آمدند.

در ابتدای کار دولت معتقد بود نباید برای دفاتر کارآفرینی پست جدیدی ایجاد شود تا به رویکرد کلان دولت که کوچک سازی است خدشه ای وارد نشود.

برای این منظور در اکثر وزارتخانه ها افرادی با

مسئولیت های دیگر عهده دار دفاتر کارآفرینی شدند و از آنجایی که بحث کارآفرینی یک رویکرد دو سویه بود، برخی از وزارتخانه ها، برخورد فعال تری داشتند و به صورت رسمی و غیر رسمی ساختارهایی را ایجاد کردند. آنها حتی اعتباراتی را برای حل مشکلات سازمان خود در نظر گرفتند. اما در پایان سال ۱۳۸۵ احساس نیاز به تجدیدنظر به وجود آمد و از دولت و وزیر کار و امور اجتماعی خواسته شد تا یک بار دیگر در این رویکرد بازنگری کنند زیرا نداشتن پست دفاتر کارآفرینی مسئولیت اضافه ای بر سایر وظایف مدیران بود. بنابراین باید از حالت مجازی خارج شده و جایگاهی را در هر سازمان یا وزارتخانه داشته باشد.

– وزارتخانه ها و سازمان دولتی در راستای اصل ۴۴ قانون اساسی چه همکاری هایی را با بخش خصوصی انجام می دهند؟

با ابلاغ اصل ۴۴ توسط مقام رهبری مقرر شد

تا بخش قابل توجهی از فعالیت های دولت به بخش خصوصی واگذار شود. به اعتقاد وزیر کار و امور اجتماعی برای توفیق فرهنگ کارآفرینی و توسعه اشتغال و کاهش بیکاری باید به سمت بنگاه های کوچک و زود بازده برویم. بنابراین با جهت گیری، هماهنگی هایی با مراجع قانونگذاری، بانک ها، دولت و همچنین وزارت صنایع و معادن انجام شد.

– رشد و توسعه انکوباتورها چه نقشی را می تواند در توسعه صنعتی کشور داشته باشد؟

در هر صورت ما باید بدانیم که با روش های سنتی نمی توانیم در امر کارآفرینی تحولی داشته باشیم. برای تحول در جامعه باید مبنای تحول را شناخته و آنها را بشناسانیم. اگر جوامعی در کوتاه مدت به پیشرفت هایی رسیدند در حالی که ۲۰ سال پیش از ما عقب تر بودند باید راه های میان بر آنها را بشناسیم. مراکز رشد تاثیر زیادی در این عرصه دارند و قادر هستند تا حرکت ها را به صورت تصاعدی به جلو ببرند.

چه مشکلاتی، رشد و توسعه را در کشور کند کرده است؟
مشکلی که امروزه با آن مواجهیم، بحث ترویج فرهنگ کارآفرینی است. جوانان و حتی افراد میانسال باید با یک نگاه کارآفرینانه فکری برای خود و آینده شان داشته باشند. دولت باید با امتیازات و نیازمندی ها و منابعی که در هر بخش از جامعه وجود دارد، افراد را در مسیر پیش روی خود کمک کند تا تحولی در این راستا صورت پذیرد. اگر مراکز رشد، پارک های فناوری یا انکوباتورها در این عرصه ها تاثیرگذار باشند، در واقع یک مشکل حاد را در جامعه حل می کنند در غیر این صورت با ایجاد شغل های کاذب؛ حرف ها در حد یک تئوری باقی می ماند.

– ارتباط کارآفرینی با شرایط محیطی (سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی) چگونه است؟

از دیدگاه من بحث کارآفرینی هنوز در جامعه ما نو و جوان است. البته افراد مختلف؛ برداشت های متفاوتی از مقوله کارآفرینی دارند اما برداشت من این است که هر فردی در شرایطی که قرار دارد باید خودش آینده اش را بسازد و شرایطش را

ارتقا بخشد. و با توجه به نیازهای جامعه، تکیه بر توانمندی های خود و با حمایت دولت، آینده خود و جامعه را تضمین کند.

منظور شما از حمایت های دولت چیست؟

از دیدگاه من دولت به عنوان یک واحد یکپارچه، در تمامی بخش هایش باید رویکرد واحدی را داشته باشد و نباید رویکردهای چند سویه در دولت وجود داشته باشد.

– نقش کارآفرینی سازمانی را برای توسعه کارآفرینی در کشور چگونه ارزیابی می کنید؟

سازمان ها نیز هر کدام نقشی در کارآفرینی دارند. یک بخشی از مسائل اشتغال، مربوط به فارغ التحصیلان است. وزارتخانه ها با تسهیلاتی که در اختیار دارند می توانند به برآورده شدن انتظارات فارغ التحصیلان کمک کنند. مورد بعدی، آموزش کارآفرینی به وسیله وزارت علوم و تحقیقات و فناوری در دانشگاه ها و همین طور آموزش و پرورش است. باید آموزش کارآفرینی را از سطوح پایه شروع کنیم، نباید پس از اینکه فرد به فوق لیسانس و دکتری رسید، برای آینده شغلی اش اندیشید.

و نقش مهم تر را خود فرد انجام می دهد، کسانی که هم سن و سال من هستند و نزدیک بیست سال از زندگی شان مربوط به قبل از انقلاب است، می دانند که فساد در آن زمان طوری بود که از ۸ – ۹ سالگی وارد فعالیت های اقتصادی می شدیم. من از ۱۵ سالگی از خانواده ام مستقل شدم و تمام هزینه های زندگی و تحصیل بر عهده خودم بود. شرایط محیطی در تفکر بسیار تاثیرگذار است پس از انقلاب با تبلیغ بد مطالبات مردم را بالا بردیم. و نقش آنها را در سرنوشت و زندگی خودشان کم رنگ کردیم. البته توسعه شهرنشینی تاثیر زیادی در این امر داشته است.

– آینده کارآفرینی را در کشور چگونه می بینید؟ همه ما به کشور و آینده جوانان علاقه مندیم اما به همان مقداری که تلاش داشته باشیم، به دست خواهیم آورد. در ضمن باید عوامل بازدارنده را نیز کاهش دهیم. مانند افراد زیاده طلبی که توقع امکانات زیاد را از جامعه دارند و می خواهند تا تمام آن را یکجا به کار گیرند و دیگران را از این منابع محروم کنند.